

Πάσχα στη Σύρο

Αν ζήσει κανείς το Πάσχα στη Σύρο, θα βιώσει μια αξέχαστη εμπειρία. Εδώ, στην «καρδιά» του Αιγαίου, η αρμονική συνύπαρξη ορθόδοξων και καθολικών σηματοδοτεί το νησί τούτο, που 'χει τις χάρες όλες...

Είναι μία από τις ελάχιστες γωνιές στον κόσμο όπου δύο διαφορετικές χριστιανικές κοινότητες, των καθολικών και των ορθόδοξων, γιορτάζουν ταυτόχρονα το Πάσχα με κατάνυξη, παραμερίζοντας τις όποιες θρησκευτικές διαφορές τους (και ανεξάρτητα από το πότε πέφτει το Πάσχα των καθολικών).

Όλη τη Μεγάλη Εβδομάδα, οι νοικοκυρές ετοιμάζουν τα πασχαλινά κουλουράκια και τα τσουρέκια κι οι γειτονιές μωσχομυρίζουν από το άρωμά τους. Τη Μεγάλη Τρίτη τα πρωτεία έχει η εκκλησία του Αγίου Νικολάου (του πλούσιου), στη συνοικία Βαπόρια, με τη φημισμένη χορωδία της. Το βράδυ της Μεγάλης Πέμπτης, στους ορθόδοξους ναούς της πόλης, αφού τελειώσουν τα 12 Ευαγγέλια, τα κορίτσια αναλαμβάνουν να στολίσουν τον επιτάφιο.

Τη Μεγάλη Παρασκευή, γύρω στις 9.30-10, γίνεται η περιφορά των ορθόδοξων επιταφίων από τους ναούς της Μεταμόρφωσης (της Μητρόπολης), της Κοίμησης της Θεοτόκου και του Αγίου Νικολάου, στα γραφικά δρομάκια της πόλης...

Οι τρεις αυτοί επιτάφιοι (τα επιτάφια, όπως τα λένε εδώ), συναντιούνται στην πλατεία Μιαούλη μπροστά από το Δημαρχείο, όπου γίνεται κοινή δέηση και ακούγονται ύμνοι από τη Χορωδία του Αγίου Νικολάου και την Μπάντα του Δήμου. Ένα θέαμα μοναδικό! Ο επιτάφιος των καθολικών από την εκκλησία της Μεταμόρφωσης βγαίνει νωρίτερα, γύρω στις 20.30.

Αν δεν ακολουθήσουμε κάποιο επιτάφιο, καλό είναι να πιάσουμε θέση στα σκαλιά του Δημαρχείου, από όπου θα παρακολουθήσουμε τα δρώμενα. Αν πάλι θέλουμε ηρεμία και κατάνυξη, θα ανηφορίσουμε ως το μοναδικό ορθόδοξο μοναστήρι του νησιού, τη Μονή Αγίας Βαρβάρας, πάνω από το Κίνι. Η λειτουργία ξεκινά γύρω στις 16.00 και η περιφορά του επιταφίου γύρω στις 17.00. Ο επιτάφιος βγαίνει έξω από το μοναστήρι, στα ολάνθιστα μονοπάτια του βουνού.

Αλλιώςτική εμπειρία είναι και η περιφορά του επιταφίου στην Ανω Σύρα, που γίνεται από δύο καθολικές ενορίες: του Καθεδρικού ναού του Αγίου Γεωργίου (Σαν Τζώρτζη) και του Αγίου Σεβαστιανού.

Γύρω στις 20.00 αρχίζει το τελετουργικό και έπειτα γίνεται η περιφορά των επιταφίων στα φρεσκοασβεστωμένα δρομάκια του οικισμού. Μπροστά από τον επιτάφιο ένας άντρας κρατά το σταυρό με στεφάνι από λουλούδια και λευκές λωρίδες υφάσματος, ενώ ακολουθούν τα ξύλινα κοντάρια με αναρτημένα αντικείμενα - σύμβολα από τη σύλληψη ως τη Σταύρωση του Χριστού (τα 30 αργύρια, το σφουγγάρι, τα αγκάθινο στεφάνι, ο κόκκινος χιτώννας.).

Έπειτα, έρχεται η εικόνα της Παναγίας (με πονεμένη μορφή). Καθώς η πομπή περνά από τα σπίτια, οι κάτοικοι ραίνουν τον επιτάφιο με λουλούδια και αρώματα, ενώ η χορωδία θα ψέλνει ύμνους της Μεγάλης Παρασκευής. Μετά τον Επιτάφιο, θα καταλήξετε με την παρέα σας σε κάποιο από τα ουζερί ή τα ταβερνάκια της Ανω Σύρας για θαλασσινά και μεζεδάκια.

■ Δυναμική Ανάσταση!

Μεγάλο Σάββατο πρωί και στις ορθόδοξες εκκλησίες της Ερμούπολης, μόλις γίνει η Πρώτη Ανάσταση, οι ιερείς σκορπούν φύλλα λεμονιάς και οι πιστοί χτυπούν έντονα τα στασίδια (έθιμο παλιό, για να φύγει το κακό).

Το βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου η πιο φαντασμαγορική Ανάσταση γίνεται στην κορυφή της Ερμούπολης, στην

εκκλησία της Ανάστασης, με πολλά βεγγαλικά και εντυπωσιακά πυροτεχνήματα που φωτίζουν τη νύχτα. Στον απέναντι λόφο της Ανω Σύρας, στην εκκλησία του Αγίου Γεωργίου έχουμε επίσης πολλά βεγγαλικά και πυροτεχνήματα. Οι δυο ενορίες ανταγωνίζονται η μία την άλλη ποια θα κάνει πιο εντυπωσιακή Ανάσταση...

Το βράδυ στο οικογενειακό τραπέζι, αλλά και στις ταβέρνες, σερβίρεται παραδοσιακή μαγειρίτσα και αρνάκι στο φούρνο με λεμονάτες πατάτες. Φυσικά, το τσουγκρισμα των κόκκινων αυγών έχει την τιμητική του. Την Κυριακή του Πάσχα, στις γειτονιές της Ερμούπολης οι μυρωδιές από το αρνάκι ή κατσικάκι στη σούβλα και το κοκορέτσι σπάνε τη μύτη...

Σε πολλά σπίτια το αρνί ψήνεται στο φούρνο. Βγαίνοντας βόλτα στις γειτονιές της πόλης, όλοι θα σας προσκαλούν για ένα μεζέ. Πολλοί από τους Συριανούς που έχουν εξοχικά στον Γαλησσά, την Ποσειδωνία, στο Κίνι... συνήθως αυτή την ημέρα πηγαίνουν εκεί για να ψήσουν τον πατροπαράδοτο οβελία και να περάσουν μια μέρα στην εξοχή με την οικογένεια και τους φίλους τους.

Το απόγευμα της Κυριακής στην εκκλησία της Μεταμόρφωσης, στην Ερμούπολη, ψάλλεται ο Εσπερινός της Αγάπης και ακολουθεί το ευαγγελικό μήνυμα της Ανάστασης που διαβάζεται σε 12 γλώσσες. Κοντά στο ναό της Κοίμησης της Θεοτόκου (με την περίφημη εικόνα της Θεοτόκου, έργο του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου), μετά τον εσπερινό, κάνει τον Ιούδα (ομοίωμα με εύφλεκτο υλικό), ένα έθιμο που ξεκίνησε πριν από 80 χρόνια και συνεχίζεται ως τις μέρες μας.

Το Πάσχα στη Σύρο είναι μια αξέχαστη εμπειρία που δεν ξεχνιέται μια ζωή. Ζήστε το!